

11. 08. 2022 Lipov list

Stran/Termin: 23

Naslov: Prometej nad Trbovljami

Naklada:

Avtor: Barbara Smode in Jožefa Kukovič

Površina/Trajanje: 331,20

Rubrika/Oddaja: RAZGLEDI PO DOMOVINI IN

Žanr: POROČILO

Gesla: MREŽA RUK, MAŠA JAZBEC

Prometej nad Trbovljami

Kip Rudar Prometej stoji na eni najlepših razglednih točk v Trbovljah. S te točke pod Špicbergom (Ostri vrh) se pogled razprostre od Kuma vse do starega mestnega jedra v zgornjem delu mesta. Pogled naravnost razkrije nekdanji dnevni kop – polovično Bukovo goro in rudarske kolonije Kurja vas, Žabjek, Njiva, Pauerkolonija in Nasipi.

Naselje Nasipi, kot že ime pove, so zgradili na nasipani odvečni zemlji iz Bukove gore, med najstarejšimi prebivalci pa je še mogoče zaslediti pogovorne izraze predelov naselja, kot so *trekataža* (tretja etaža) in *spodnataža* (spodnja etaža). Na Njivi ima Zasavski muzej Trbovlje postavljeno stalno razstavo Rudarsko stanovanje v avtentičnem okolju stare kolonije, kjer je z etnološko dediščino bivanjske kulture predstavljeno 'rdeče' obdobje (okrog leta 1920) in 'proletarsko' obdobje (okrog leta 1960). To sta ključni obdobji v zgodovini Zasavja. Prometejev pogled je usmerjen na stoječ Jašek III na *Gojdi* (Gvida), po domače imenovan *Drajeršoht*. V razvoju Rudnika Trbovlje je predstavljal veliko tehnično pridobitev, saj je bil zaradi številnih vgrajenih novosti zelo pomemben pri povečanju proizvodnje in transporta premoga. Jašek je opravljal svojo vlogo več kot 80 let in je bil globok 126 m. Zunanji del še danes predstavlja simbol rudarskih Trbovelj. Pogled v levo od Rudarja Prometeja razkrije Delavski dom Trbovlje. Pročelje stavbe krasi največji mozaik na prostem v Sloveniji, za katerega je avtor Marij Pregelj leta 1958 prejel Prešernovo nagrado. Sestavljen je iz muranskega stekla, uprizarja pa delo in življenje rudarjev. Še danes je Delavski dom kulturno in umetniško središče Trbovelj, v sklopu katerega deluje 4. dritl. To je novodobni virtualni muzej, edinstven v Evropi, ki s pomočjo navidezne in razširjene realnosti predstavi več kot 200 let rudarske zgodovine.

Iz nekdanj črnih Trbovelj je nastalo zeleno, prijazno, multimedijško mesto, ki sledi vsem digitalnim inovacijam.

Tik pod razgledno ploščadjo je Park kulture, nastal v sklopu mednarodnega projekta Inspiracija, katerega cilj je spodbuditi oživitve slovenskih in hrvaških mest z bogato industrijsko dediščino. Klopri v parku so posvečene in poimenovane po znanih trboveljskih kulturnikih, osrednji del pa krasi edinstven monolit na prostem, delo multimedijške umetnice dr. Maše Jazbec Mikkel. Pod njenim vodstvom deluje laboratorij Raziskovalne Umetnosti in Kulture – RUK, kjer razvijajo nove aplikacije na področju vmesnikov med možgani in računalnikom/strojem. RUK je nastal v okviru projekta Mreža centrov raziskovalnih umetnosti in kulture, ki se ukvarja s področji kibernetike, virtualizacije, BCI sistemov in robotike. Ali že poznate njihovo robotko Evo in njeno prijateljico Lili?

Kip Rudar Prometej je delo akademskega kiparja mag. Zorana Pozniča. Nekaj več kot 11 metrov visoka skulptura je narejena izključno iz odpadnega rudniškega železa in jekla, pridobljenega iz zapuščenih jaškov Rudnika Trbovlje – Hrašnik. Njegovo utripajoče srce iz premoga je delo avtorice Marjetke Hribar, sicer znane po svojem nakitu Kuolmi.

Impozantni rudar je ime dobil po grškem polbog Prometeju, ki je bogovom kradel ogenj oz. energijo in jo dajal ljudem, ter tudi tako simbolno označuje poslanstvo takratnih rudarjev.

Vinko Hrovatič: SREČNO – NAŠ POZDRAV

Glej, »Srečno!«, to je naš pozdrav,
v dolini tej stoletja že odmeva,
pove, da rod je tukaj zdrav,
ob delu svojem njemu v čast prepeva.

Dolina naša dom je nam,
očetov naših davnih zapuščina,
ne hodimo od tod drugam,
naj tu bo draga naša nam družina.

Ostani tu pozdrav nam »Srečno!«
in kaži nam bodočo pot,
želimo tu živeti večno,
vsi brez trpljenja in brez zmot.

*Pesem je zapisana v izvorniku.

Besedilo: Barbara Smode in Jožefa Kukovič, članica in predsednica TD Trbovlje
Fotografije: TD Trbovlje

Luč na čeladi sveti na drugo stran trboveljske doline. Prometejeva veličina je vidna s skoraj vsakega kotička mesta.

25

Razgledni stolpi in razgledi

11. 08. 2022 Lipov list

Stran/Termin: 38

Naslov: Zgrabimo digitalizacijo za roge!

Naklada:

Avtor:

Površina/Trajanje: 291,83

Rubrika/Oddaja: DIGITALIZACIJA

Žanr: POROČILO

Gesla: SPECULUM ARTIUM

Izlet za splet

Zgrabimo digitalizacijo za roge!

Piše: Katja Beck Kos, Rajzefiber

Digitalna orodja in digitalizacija sta besedi, ki prestrašita ali vsaj zdolgočasita marsikoga.

Pravzaprav danes samo še čakamo, kdaj bo digitalizirana hrana in pijača. Kaj še ni?!

Sama sem odraščala brez računalnika, ki se mi je še na faksu zdel zelo naporen in neuporaben pripomoček. Dvajset let pozneje in približno tono izkušenj več, si ne znam več predstavljati dela brez 'oblaka' in sočasnega soustvarjanja dokumentov v

teamu. Še več: moja digitalno skepsa je nadomestila odprta radovednost, s katero odkrivam nove programe, ki nam lahko olajšajo vsakdanje delo.

Zase lahko trdim, da sem se popolnoma znebila strahu pred digitalnim svetom: nikoli si ne bi mislila, vendar smo v času korone in zaprtih občin s sodelavci izvedli nekaj zelo prijetnih in pristnih zoom delavnic, ki so nam dale občutek, da se sprehajamo skozi pisane dnevne sobe drug drugega in smo še bolj osebno povezani. Digitalni svet je tako pomembno prispeval k druženju in povezovanju z ostalimi kolegi in kolegicami, ki so se v času krize soočili s številnimi izzivi.

Več kot dvajset let delam v in z društvi, zato poznam izzive, s katerimi se soočajo. Zagotavljam vam, da jih lahko enostavno rešujemo z vpeljavo digitalnih znanj in orodij. Z Rajzefibrom smo v sodelovanju z digitalno zelo izkušenimi sodelavci UP FTŠ STOUdio Turistica in združenjem From Zero sprejeli izziv in skupaj s Turistično zvezo Slovenije posebej za vas, draga društva in lokalni ponudniki, pripravili koristna izobraževanja v sklopu projekta **"Digitalizirajmo lokalne turistične vsebine"**. Na njih se boste spoprijateljili z digitalnim svetom, ki vam bo olajšal vsakdanje delo in prihranil čas za organizacijo izletov po Sloveniji, saj boste lahko kar iz domačega naslonjača sestavili načrt za izlet ter ga povezali z aplikacijo **Slovenski turistični vodnik**, s pomočjo katerega si boste izbrane interesne točke na lokaciji tudi ogledali. Zmeraj znova nam je namreč hudo, ko odkrivamo krasne koticke Slovenije in ugotovimo, da nanje težko opozorimo domače ali tuje prijatelje, saj ni ničesar na spletu oziroma stric gugl do tja ne najde poti.

Vljudno vas vabimo na brezplačne delavnice, ki jih pripravljamo v različnih krajih Slovenije, morda tudi pri vas doma! Na njih vam bomo predstavili številne programe okolja Google, vključno s koledarjem, mejlom, docsi in sheetsi, zoomom, mailchimpom, canvejem in drugimi. V živo bomo odgovorili na vaše izzive! Z veseljem se odzovem tudi na vaše pobude in predloge, zato nam pišite na: katja@rajzefiber.si.

Ko obiščete Velenje priporočamo virtualni obisk potopljenih vasi.

Prihajajoča dogodka

- Izlet za splet – Kako se lahko dobro počutim na zoomu? 30. 8. 2022, ob 17. uri, vas vabimo na zoom, da se spoprijateljite z njegovo uporabo. Prijave zbiramo tukaj: <https://forms.gle/7JAAAno4wmRLv9oyq6>.
- Slovenski turistični vodnik se predstavi v sklopu **Speculum Artium** v Trbovljah v soboto, 24. 9. 2022. V sodelovanju z ekipo Delavskega doma Trbovlje bomo samo za vas organizirali tudi ogled razstave **Speculum Artium**. Ne zamudite!

Primeri dobre prakse

1. Mojstrana

Planinski muzej v Mojstrani je dodobra izkoristil in nadgradil svojo ponudbo s pomočjo digitalnih orodij: ne le da vas peljejo na Triglav, še z ziplineom se spustite iz njega! Dober primer prakse, ki realno izkušnjo ne nadomesti, temveč jo nadgradi. Raziščite na <https://www.planinskimuzej.si/>

2. Velenje

Z digitalnimi orodji in novimi tehnologijami lahko dostopamo tudi do krajev, ki jih že dolgo več ni, kot je to v primeru **potopljenih vasi v Velenjskem jezeru**. Ko obiščete Velenje, priporočamo virtualni obisk potopljenih vasi. Več na <https://www.visitsaleska.si/sl/products/skrivnosti-potopljenih-vasi/>

3. Višnja gora

S pomočjo virtualne resničnosti lahko doživite nekaj, česar v življenju ne bi mogli nikoli: Hiša kranjske čebele vam približa življenje kranjske čebele v panju. Vsekakor vredno ogleda: <https://www.hisakranjskecebele.si/>